

בש"פ 5039/23 - משה בן משה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5039/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: משה בן משה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו מיום 29.6.2023 במ"ת 5771-12-22 שניתנה
על-ידי כבוד השופט ש' מלמד

תאריך הישיבה: י"ז בתמוז התשפ"ג (6.7.2023)

בשם העורר: עו"ד מוטי אזולאי

בשם המשיבה: עו"ד ורד חלאוה

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 29.6.2023 (מ"ת 5771-12-22, השופט ש' מלמד). בית המשפט המחוזי הורה על העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בתנאים, והערר מתמקד באותם תנאים.

2. מבלי להידרש לפרטים שאינם נחוצים, יצוין כי ביום 22.5.2023 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום מתוקן בשנית נגד העורר ושני אחרים (להלן: האחרים, ושלושתם יחד: הנאשמים). בעיקרו של דבר, כתב אישום זה מתאר כי

ביום 6.10.2022 העורר קבע להיפגש עם בעליו של קיוסק בעיר אור יהודה לפנות ערב כדי "להציע לו כמה דברים". כשבעל הקיוסק לא התייצב במקום המפגש, הגיעו העורר והאחרים לקיוסק כשהאחרונים חמושים באקדחים. העורר נכנס לקיוסק כשהוא מלווה בהם, פנה לאביו של בעל הקיוסק (להלן: המתלונן) ושאל אם הוא "בעל הבית". כשזה השיב בשלילה העורר והנאשמים האחרים אמרו לו "צא מפה" והחלו לתקוף את המתלונן ואת חתנו, אשר עבד גם הוא במקום. בין השאר, הנאשמים סטרו למתלונן, הטיחו אותו על הדלפק והמדפים וחבטו בו. בהמשך אחד האחרים ירה שלושה קליעים - אחד אשר פגע בדלפק ושניים שפגעו ברגלו של המתלונן. לאחר מכן העורר חבט אגרוף בראשו של חתנו של המתלונן, ונמלט יחד עם אחרים מהמקום. על רקע זה, כתב האישום העדכני ייחס לעורר עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות ועבירה של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 9.3.2023 בית המשפט קיבל את הבקשה, והדגיש את מסוכנותו של העורר נוכח עברו הפלילי והעובדה שהיה הכוח המניע מאחורי האירוע.

4. להשלמת התמונה יצוין כי העורר סובל כבר למעלה מעשור מגידול מוחי הגורם לו לתופעות לוואי בריאותיות שונות. במהלך שהותו במעצר, הן בהליך דנן והן בהליכים משפטיים קודמים, פנה העורר לבתי המשפט בבקשות שונות להתאים את תנאי מעצרו למצבו הרפואי. ביום 15.5.2023 הגיש המרכז הרפואי בשירות בתי הסוהר חוות דעת לפיה חלה החמרה במצבו של העורר אשר עשויה "לגרום למצב שיש סכנה לחייו מידית".

5. בעקבות חוות הדעת, ביום 21.5.2023 העורר הגיש לבית המשפט המחוזי בקשה להורות לשב"ס לתת הבהרות בעניין מצבו הרפואי ודרכי הטיפול בו. ביום 23.5.2023 בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, בצינו כי סדרי הדין אינם מכירים בהליך כזה במסגרתם של תיקי מעצר.

6. העורר הגיש ערר על ההחלטה מיום 23.5.2023 לבית משפט זה. ביום 20.6.2023 ניתנה החלטה לפיה המסגרת המתאימה להגשת בקשות מן הסוג האמור היא עתירת אסיר. לצד זאת, בית המשפט קבע כי ההחמרה שחלה במצבו של העורר מחייבת בדיקה דחופה של חלופת מעצר בדמות מעצר בפיקוח אלקטרוני עם חלונות התאוררות לצורך קבלת טיפול רפואי. עוד נקבע כי הסדר זה יצטרך להיות מלווה במפקחים, ערבים וביטחונות כספיים מתאימים, נוכח מסוכנותו של העורר (בש"פ 4304/23, השופט א' שטיין).

7. ביום 29.6.2023 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי שבו נכחו ערבים ומפקחים מוצעים מטעם העורר. בתום הדיון קבע בית המשפט המחוזי כי העורר יועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני המלווה בפיקוח אנושי של ארבעה מפקחים, וכן קבע לכך תנאים נוספים. בין השאר, בית המשפט המחוזי קבע כי העורר יפקיד במזומן או בערבות בנקאית סך של 250,000 שקלים, וכי העורר וכל אחד מהמפקחים יחתום על ערבות בסך של 500,000 שקלים. במעמד מתן ההחלטה, ביקש בא-כוחו של העורר ארכה לצורך הפקדת הסך של 250,000 שקלים, ובית המשפט המחוזי נעתר לבקשה במובן זה שקבע כי על העורר להפקיד באופן מיידי סך של 150,000 שקלים לצורך שחרורו, ואת היתרה בתוך ארבעה ימים. העורר הפקיד את הסך האמור והועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני ביום 30.6.2023.

8. יומיים לאחר מכן הגיש העורר את הערר שבפניו, המכוון כלפי רכיב ההפקדה העצמית בהחלטתו של בית המשפט המחוזי בלבד. העורר טוען כי יש לפטור אותו מהפקדת 100,000 השקלים הנוספים. העורר מדגיש כי

הנאשמים האחרים, אשר נמצאים גם הם במעצר בפיקוח אלקטרוני, חויבו בהפקדות וערבויות בסכומים נמוכים הרבה יותר. בהקשר זה, העורר מטעים כי אף אם יש מקום להבחין בינו לבין הנאשמים האחרים מבחינת חומרת המעשים, עדיין אין הלימה בין הסכומים שבהם הוא חויב לבין חומרת המעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן בשנית.

9. בו ביום הוריתי על עיכוב ביצוע ארעי לעניין השלמת ההפקדה במזומן.

10. הדיון בערר נקבע מלכתחילה ליום 5.7.2023, אך נדחה לבסוף ליום 6.7.2023 לאחר שהתברר כי בשל כך שחש ברע העורר פנה לטיפול בבית חולים יום קודם לכן, ואך השתחרר.

11. בדיון שהתקיים בפני חזר בא-כוחו של העורר על עיקרי טענותיו, ובהקשר זה הטעים כי מצבו הרפואי של העורר הוא בכי רע, כי הוא נזקק לכספים לצורך טיפולים רפואיים, וכי אין מקום להכביד עמו בנסיבות שבהן אחרים במצבו נדרשו להפקדות נמוכות יותר.

12. עמדת המדינה הייתה שדין הערר להידחות. המדינה הטעימה כי מלכתחילה העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני הותנתה בסכומי הפקדות גבוהים, וכי העורר לא העלה כל טענה בעניין בטרם הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני. עוד נטען כי העורר חזר וביצע עבירות לאורך השנים, חרף מצבו הרפואי המורכב.

13. לאחר ששקלתי את הדברים באתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את הערר. בעיקרו של דבר, מקובלת עלי טענת המדינה כי לא היה מקום "להתמקחות" ביחס לסכום ההפקדה לאחר שהתאפשרה העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, מבלי שעלו כל טענות בעניין בשלב קודם. יש מקום להדגיש, כי בהחלטתו של השופט שטיין נקבע מלכתחילה כי החלופה שתוצע "חייבת להיות הדוקה מבחינת המפקחים, הערבים והביטחונות". העורר לא ראה לנכון לטעון בעניין גובה סכום הבטוחה, ואף לאחר שניתנה ההחלטה, כל שביקש היה ליתן ארכה להפקדת הסכום במלואו. בנסיבות אלה, אין לקבל התנהלות שלפיה רק לאחר שקיבל את מבוקשו והועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני הוא מוצא לנכון להגיש ערר על גובה הסכום שנקבע. לצד זאת, מתוך גישה מעשית ובהתחשב במצבו הרפואי של העורר אני מורה שהעורר יוכל להשלים את הפקדת הסכום הנוסף של 100,000 שקלים עד ליום 23.7.2023. ככל שלא יעשה כן, ייקבע דיון במתכונת המעצר בפני בית המשפט המחוזי.

14. סוף דבר: הערר נדחה, בכפוף לאמור בפסקה 13 לעיל.

ניתנה היום, כ"א בתמוז התשפ"ג (10.7.2023).

שׁוֹפֵט